

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 599/2025-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **KÚPELE LUČIVNÁ, a.s.**, Lučivná 290, zastúpenej FiguraLegal s.r.o., Žriedlová 3, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/3/2024 z 12. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), svojho základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a svojho práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) označeným uznesením najvyššieho súdu v civilnom sporovom konaní, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Žalobca – vtedajší insolvenčný správca (██████████) úpadcu obchodnej spoločnosti ██████████ (ďalej len „úpadca“), sa podanou žalobou doručенou poštou Okresnému súdu Poprad 29. marca 2016 domáhal zaplatenia žalovanej sumy (165 000 000 Kč s úrokom z omeškania) z titulu bezdôvodného obohatenia. Tvrdil, že pri zisťovaní majetku úpadcu zistil, že tento zaslal 28. marca 2013 zo svojho účtu na účet sťažovateľky finančné plnenie, ale žiadne protiplnenie za túto vyinkasovanú čiastku neobdržal. Mylnú platbu na účet žalovanej sťažovateľky preto žalobca považoval za skutkovú podstatu plnenia bez právneho dôvodu. Sťažovateľka v rámci svojej procesnej obrany konaní tvrdila, že úpadca plnil svoj zmluvný záväzok (zálohu za kúpnu cenu) zo zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy uzavretej 8. marca 2013.

2.1. V priebehu konania došlo k ustanoveniu nového konkurzného správcu úpadcu ([REDACTED]) s právoplatnosťou k 17. októbru 2016. O zmene konkurzného správcu informovala súd prvej inštancie advokátska kancelária [REDACTED] podaním doručeným 30. mája 2017, ktorá súčasne prevzala právne zastúpenie žalobcu v posudzovanej právnej veci.

3. Podaním doručeným súdu 25. novembra 2021 žalobca vzal žalobu čiastočne späť (v časti sumy 1 000 000 Kč) a zároveň zotrval na zaplatení sumy 164 000 000 Kč s príslušenstvom. Týmto podaním uskutočnil aj zmenu žaloby podľa § 140 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Pritom tvrdil, že o skutočnosti, ktorá nasvedčuje tomu, že medzi stranami tohto konania bola uzavretá zmluva o uzavretí budúcej zmluvy, sťažovateľka informovala žalobcu až po podaní žaloby. Súd prvej inštancie návrh žalobcu na zmenu žaloby nepripustil.

4. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie s akcentom na povahu vzťahu uviedol, že uplatnený nárok žalobcu, ktorý označil ako mylnú platbu, je potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že žalobca až do návrhu zmeny žaloby nepripúšťal akýkoľvek možný podnikateľský vzťah medzi úpadcom a sťažovateľkou. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo preukázané, že k prevodu finančných prostriedkov došlo 28. marca 2013, v dôsledku čoho sa týmto dňom súčasne úpadca dozvedel, že k tvrdenému bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa na jeho úkor obohatil. Na základe časových súvislostí podaní žalobcu ďalej vyvodil, že žalobca fyzicky doručil žalobu 29. marca 2016, a to po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby 30. marca 2015.

5. Súd prvej inštancie vyhodnotil vznesenú námietku premlčania ako dôvodnú, a preto žalobu zamietol rozsudkom č. k. 16Cb/88/2016-586 z 1. decembra 2021. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 5Cob/38/2022-663 z 24. novembra 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval § 420 písm. f) CSP. K porušeniu práva na spravodlivý proces malo dôjsť podľa jeho názoru tým, že zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, ktorá bola súčasťou spisu od okamihu vyjadrenia žalovanej sťažovateľky, nebola vôbec predmetom posudzovania a právneho vyhodnotenia zo strany súdu prvej inštancie. Ani odvolací súd túto namietanú skutočnosť nereflektoval a nepovažoval ju za dôvodnú. Argumentoval aj tým, že súdy nevyhodnotili predložený dôkaz, či plnenie prebehlo na základe platnej alebo neplatnej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve alebo či plnenie prebehlo mimo tento zmluvný vzťah, čím by následne mohol súd uspokojivo právne kvalifikovať opodstatnenosť vznesenej námietky premlčania vo väzbe na § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka.

7. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a dôvodné. Argumentoval, že pokiaľ súd prvej inštancie pre prijatie záveru o aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka vychádzal iba zo skutkových tvrdení uvedených žalobcom bez toho, aby súčasne vyhodnotil dôkaz, ktorým žalovaná sťažovateľka preukazovala existenciu záväzkového vzťahu medzi ňou a žalobcom, rezignoval na svoju úlohu stanovenú v § 191 ods. 1 CSP. Keďže najvyšší súd vyhodnotil, že tak konanie pred odvolacím súdom, ako aj konanie pred súdom prvej inštancie je postihnuté vadou zmätočnosti, s prihliadnutím na zásahu hospodárnosti a rýchlosti konania zrušil napadnutým uznesením rozsudok odvolacieho súdu, súčasne aj rozsudok súdu prvej inštancie, a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Súčasťou tohto uznesenia sú aj pokyny pre ďalší postup súdu prvej inštancie (ustálenie skutkového stavu v súlade s § 191 ods. 1 CSP, prípadne ustálenie konkrétnej skutkovej podstaty, na základe ktorej k bezdôvodnému obohateniu došlo).

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka podala po právoplatnosti kasačného uznesenia najvyššieho súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej po zrekapitulovaní priebehu doterajšieho konania namieta porušenie základných práv označených v bode 1 tohto uznesenia nezákonným rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré považuje za rozporné s doterajšou ustálenou súdnou praxou, a súčasne za nepreskúmateľné, keďže tomuto uzneseniu chýba vysporiadanie sa s podstatnými okolnosťami veci. Naopak, v uvedenom texte podrobne odôvodňuje, prečo sú rozsudky súdov nižšej inštancie (a tomu zodpovedajúci postup) správne. Tieto sa pomerne rozsiahlo venovali jednotlivým aspektom prejednávanej veci, a to v ich logickej postupnosti podľa dôležitosti argumentov tak, aby nevznikli zbytočné prietahy. Následne zaujala aj stanovisko k tvrdeniam a zmätočnému (ak nie priamo účelovému) postoju žalobcu, že hoci od počiatku konania vedel o obrannej argumentácii sťažovateľky (t. j. existencia zmluvného vzťahu), z neznámeho dôvodu po vyše piatich rokoch predložil návrh na zmenu žaloby s odkazom na argumentáciu sťažovateľky. Rovnako sťažovateľka spochybňuje, akú ujmu mohol žalobca utrpieť na svojich procesných právach, ak sa súd nevysporiadal so skutočnosťami, ktoré netvrdil ani nepreukazoval.

9. Pokiaľ ide o samotné dovolacie konanie – podľa názoru sťažovateľky neboli splnené procesné podmienky na podanie dovolania, ktoré najvyšší súd úplne odignoroval a vôbec sa k nim nevyjadril. Na podporu svojich tvrdení cituje judikatúru ústavného súdu k nedostatkom plnomocenstva. Na základe príloh pripojených k ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že nebolo riadne preukázané konať za žalobcu v súvislosti s podaním dovolania. Vysvetľuje, že priložený dokument označený ako plná moc neobsahuje žiadny elektronický podpis splnomocniteľa, a teda že nebola vykonaná riadna zaručená konverzia v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy s náležitosťami ňou vyžadovanými. Týmto odôvodňuje záver o nesplnení podmienky podľa § 429 CSP. V nadväznosti na tieto dôvody uvádza, že žalobca nebol riadne zastúpený advokátom, v dôsledku čoho bolo dovolanie neprípustné. Namieta, že najvyšší súd nerešpektoval vlastné rozhodnutia ani iné rozhodnutia ústavného súdu, nevyjadril sa k vadám plnomocenstva (a to aj napriek vzneseným námietkam sťažovateľky s poukazom na relevantnú judikatúru), a tak prehliadol vadu dovolania. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) v tejto súvislosti odvádza od neodôvodneného odklonu od doterajšej rozhodovacej praxe súdov bez toho, aby konajúci senát najvyššieho súdu predložil vec na rozhodnutie veľkému senátu podľa § 48 CSP.

10. V rámci uvedených argumentov sa sťažovateľka zaoberala aj nedostatkami žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov s poukazom na § 4 ods. 2 písm. p) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Uviedla najmä, že ak žalobca odvodzuje dôvodnosť oslobodenia z § 175 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, tak to je nenáležité preto, že rieši inú

situáciu. Ak žalobca tvrdí, že proces uznania podľa tohto ustanovenia absolvoval, tak zavádzal a účinky uznania cudzieho rozhodnutia podľa sťažovateľky nenastali. Sťažovateľka tiež zdôraznila nečinnosť najvyššieho súdu v napadnutom uznesení, ktorý nechal bez akéhokoľvek povšimnutia žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a námietky sťažovateľky k tejto žiadosti.

11. Vo vzťahu k vlastnému posúdeniu najvyššieho súdu sťažovateľka zásadne trvá na tom, že dovolací súd nemá oprávnenie preskúmať skutkové závery súdov nižšej inštancie. Pritom poukazuje na zákonné znenie § 442 CSP týkajúce sa viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom a v nadväznosti naň aj na judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu (zhrnutú v odbornej literatúre) k otázke neprípustnosti dovolania z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. V tejto súvislosti poukázala na dovoláciu argumentáciu žalobcu napádajúcu nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností a nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, ktorá v zmysle citovaného uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/162/2018 nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyššiemu súdu vytýka opätovné nerešpektovanie vlastnej judikatúry a postup v rozpore s ňou, ak vstúpil do dokazovania a určil skúmanie konkrétneho dôkazu. V naznačenej súvislosti trvá na tom, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani výsledkom nimi vykonaného dokazovania. Najvyššiemu súdu ani neprislúcha, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižšej inštancie. Okrem toho došlo k porušeniu povinnosti aktivovať veľký senát podľa § 48 CSP, a teda k porušeniu práva na zákonného sudcu.

III.

Vyjadrenia účastníkov konania

12. Už vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval za vhodné najprv požiadať najvyšší súd o vyjadrenie sa k obsahu ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 6 vety za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Na výzvu ústavného súdu podpredsedníčka najvyššieho súdu reagovala prípisom sp. zn. KP 3/2025-354, Obpj 53/2025 zo 16. septembra 2025, ku ktorému pripojila vyjadrenie sudkyne spravodajkyne senátu 3O. Pokiaľ ide o argument týkajúci sa plnomocenstva a žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, k tomu sa nevie vyjadriť, keďže nemá k dispozícii spis a ani prístup k elektronickému spisu, kde by sa mali príslušné listiny nachádzať. K ďalšej sťažnostnej argumentácii pri špecifikácii predmetu dovolania poukazuje na bod 19 napadnutého uznesenia stanovujúceho limity, v rámci ktorých sa môže zaoberať dokazovaním vykonaným súdmi nižšej inštancie. Zotrváva na tých záveroch rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých uviedol, v čom považoval identifikovanú vadu zmätočnosti za dôvodnú. Nesúhlasí s námietkami sťažovateľa o „prehodnocovaní“ zisteného skutkového stavu a uvádza, že dovolací súd v rámci svojej prieskumnej činnosti neprekročil zákonom vymedzené medze dovolacieho konania. V závere vyjadruje presvedčenie, že medzi postupom dovolacieho súdu v posudzovanom konaní a namietanými porušeniami základných práv neexistuje taká spojitosť, ktorá by rezultovala do záveru o porušení označených práv.

14. Následne ústavný súd vyzval postupom podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde okresný súd, aby sa aj tento súd vyjadril k doručenej ústavnej sťažnosti sťažovateľky, a to osobitne v súvislosti

s úkonmi súdu prvej inštancie v rámci prípravy dovolacieho konania podľa § 436 ods. 1 a 2 CSP, pokiaľ ide o povinnosť súdu prvej inštancie preskúmať, či dovolanie spĺňa podmienky podľa § 429 CSP a o povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť o súdnom poplatku za dovolanie. Súčasťou tejto výzvy bola žiadosť o zapožičanie spisu vedeného pod sp. zn. 16Cb/88/2016.

15. Na výzvu ústavného súdu podpredseda okresného súdu reagoval prípisom sp. zn. Spr/272/2025 zo 6. októbra 2025. V ňom prezentoval chronológiu úkonov súdu vo fáze konania po podaní dovolania žalobcom a vymenoval, aké skutočnosti prispeli k dĺžke konania pred súdom prvej inštancie po podaní dovolania. K samotným úkonom súvisiacich s prípravou dovolacieho konania uviedol, že sa zaoberal posudzovaním splnenia podmienok na oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie. Ďalej vykonával úkony v súvislosti s dovolaním podľa § 436 a nasl. CSP, a to kontrolu povinného zastúpenia dovolateľa advokátom podľa § 429 CSP a náležitosti dovolania podľa § 428 CSP. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že na žalobcu sa vzťahuje oslobodenie od súdnych poplatkov za podané dovolanie podľa § 4 ods. 2 písm. p) zákona o súdnych poplatkoch.

16. Napokon z rešpektu k princípu kontradiktórnosti konania ústavný súd vyzval aj sťažovateľku, aby mohla reagovať na stanoviská všeobecných súdov. Sťažovateľka danú možnosť využila vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 20. októbra 2025.

16.1. Podľa názoru sťažovateľky aj aktuálne štádium konania pred ústavným súdom posilnilo dôvodnosť podanej ústavnej sťažnosti, keď je zrejmé, že ani súd prvej inštancie a ani najvyšší súd neskúmali námietky sťažovateľky týkajúce sa povinného zastúpenia v dovolacom konaní a nevyhodnocovali otázku oslobodenia od súdnych poplatkov, pričom bez nich nie je možné vykonať vlastný prieskum dovolania. V tomto smere akcentuje aj zásadnosť takto namietaných väd zaťažujúcich celé dovolacie konanie a rozhodnutie, ktorým sa dovolacie konanie skončilo. Trvá na tom, že nedostatok jasného a exaktného odôvodnenia namietaných procesných väd v dovolacom konaní je zjavnou vadou zaťažujúcou napadnuté uznesenie, ktorej intenzita odôvodňuje sama osebe jeho zrušenie.

16.2. Následne sťažovateľka zaujala pomerne rozsiahle stanovisko k prieskumu skutkových zistení súdov nižšej inštancie, ktoré sú podľa jej názoru vykonané najvyšším súdom nesprávnym a nedovoleným spôsobom. V tejto súvislosti opätovne opisuje procesný postup súdov nižšej inštancie a vysvetľuje, že ich závery nie sú svojvoľné, tobôž nie neudržateľné či prijaté v zrejmom omyle. Keďže postupovali dôkladne a procesne správne v zmysle podanej žaloby, nebolo dôvodné vykonávať ďalšie dokazovanie. Na podklade judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 24/2019) týkajúcej sa prejednacej zásady, ktorou je ovládané civilné sporové konanie, ako aj citovaním čl. 5 CSP uvádza, že najvyšší súd uplatnením kasačnej právomoci prekročil svoje oprávnenie, keďže neposudzoval procesný postup súdu ako celok, ale, poukazujúc izolovane na jeden dôkaz (zmluvu), označil celý postup nižších súdov za nezákonný.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), porušenie práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi (čl. 47 ods. 2 ústavy) a práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) uznesením najvyššieho súdu, ktorým boli zrušené oba rozsudky súdov nižšej inštancie a vec bola vrátená

okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Sťažovateľka v napadnutom uznesení identifikuje viaceré pochybenia najvyššieho súdu, ktoré majú (i) procesnoprávny charakter, a to v podobe nesplnenia povinnosti dovolacieho súdu preskúmať procesné podmienky dovolacieho konania, a súčasne aj (ii) vecnú rovinu týkajúcu sa neprípustného zásahu najvyššieho súdu do rozhodovania súdov nižšej inštancie.

IV.1. K posúdeniu splnenia procesných podmienok dovolacieho konania:

18. Podstata sťažnostnej argumentácie v tejto časti sa týka nesplnenia niektorých procesných podmienok dovolacieho konania, v dôsledku čoho nemalo podľa sťažovateľky dôjsť k vecnému prejednaniu dovolania. V nadväznosti na tvrdenia sťažovateľky o vznesených námietkach k procesným podmienkam dovolacieho konania ústavný súd po oboznámení sa so spisom pod sp. zn. 16Cb/88/2016 zistil, že v písomnej fáze prípravy dovolacieho konania medzi stranami vznikol „spor“ o tom, či (I.) plnomocenstvo žalobcu udelené advokátovi v dovolacom konaní (č. l. 717) (ne)má nedostatky, a či (II) návrh na oslobodenie žalobcu od platenia súdneho poplatku za dovolanie (nie) je opodstatnený, ku ktorému najvyšší súd v napadnutom uznesení skutočne nezaujal žiadne autoritatívne stanovisko.

Ad I.) K namietaným nedostatkom plnomocenstva žalobcu udeleného advokátovi v dovolacom konaní:

19. V tomto smere ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľke, že z napadnutého uznesenia nie je vôbec známe, na akom podklade najvyšší súd dospel v bode 15 k záveru, že dovolanie podal žalobca zastúpený advokátom. V časti napadnutého uznesenia (body 13 a 14), v ktorom sa nachádza opis vyjadrenia žalovanej sťažovateľky k dovolaniu, nie sú argumenty o vadách plnomocenstva udeleného advokátovi v dovolacom konaní (či k tomu prislúchajúce protiargumenty žalobu) označené ani druhovo. Nie je teda možné z napadnutého uznesenia jednoznačne overiť záver, že dovolanie podal žalobca zastúpený advokátom podľa § 429 ods. 1 CSP. Vzhľadom na skutočnosť, že so záverom najvyššieho súdu o právnom zastúpení žalobcu v dovolacom konaní – voči ktorému boli preukázateľne vznesené výhrady – sú reálne spojené negatívne procesné dôsledky pre sťažovateľku (kasácia rozsudkov súdov nižšej inštancie), bolo nevyhnutné aspoň v stručnosti tento záver odôvodniť. Uvedené potvrdzuje aj fakt, že samotný najvyšší súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti (por. bod 13 tohto uznesenia, *pozn.*) nevedel k tejto otázke zaujať stanovisko.

20. Ústavný súd práve pre absenciu náležitého odôvodnenia v tomto smere spôsobujúcu nepreskúmateľnosť v časti napadnutého uznesenia zvažoval možnú aktiváciu kasačnej právomoci v právnej veci sťažovateľky, avšak súčasne posudzoval aj jej dôsledky. Zameral sa pritom na otázku, či by odstránenie procesného nedostatku riadneho odôvodnenia mohlo v sťažovateľkinej veci viesť k inému výsledku (m. m I. ÚS 68/2022, I. ÚS 12/2022, I. ÚS 536/2024). Zároveň prihliadal na princíp hospodárnosti konania a na dĺžku celého civilného sporového konania. Do úvahy zobral aj možné procesné zaťaženie strán konania, ktorých spor by sa kasačným rozhodnutím ústavného súdu nutne predĺžil, čo by vyvolalo zvýšenie ich úsilia a ďalšie finančné výdaje nielen strán konania, ale aj štátu.

21. Na základe týchto dôvodov a využitím princípu racionality ústavný súd upriamil pozornosť na vlastnú judikatúru dokumentujúcu špecifikáciu plnomocenstva udeleného advokátovi

v dovolacom konaní vyjadrenú v náleze sp. zn. II. ÚS 348/2020 z 5. novembra 2020, ZNaU č. 36/2020 takto: «*Plnomocenstvo udelené advokátovi, hoci nie je špecifikované na dovolacie konanie, ale výslovne sa v ňom uvádza, že splnomocniteľ zmocňuje splnomocnenca okrem iného i na „podávanie opravných prostriedkov“, zodpovedá požiadavkám riadne udeleného plnomocenstva sťažovateľom advokátovi i na zastupovanie v dovolacom konaní. Za ústavne udržateľný považuje ústavný súd taký výklad, podľa ktorého pojem opravné prostriedky zahŕňa tak riadne, ako i mimoriadne opravné prostriedky, medzi ktoré radíme i dovolanie. Opačný výklad by podľa názoru ústavného súdu hraničil s právnym formalizmom na úkor ochrany práv sporových strán poskytovanej všeobecnými súdmi.*»

22. Po oboznámení sa so spisom súdu prvej inštancie pod sp. zn. 16Cb/88/2016 ústavný súd zistil, že jeho súčasťou je zažurnalizované plnomocenstvo (č. l. 95) doručené súdu prvej inštancie 30. mája 2017 (por. bod 2.1 tohto uznesenia, *pozn.*), ktoré žalobca udelil advokátskej kancelárii [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná [REDAKOVANÉ], konateľ a advokát. Z jeho obsahu vyplýva, že žalobca ako splnomocniteľ splnomocňuje splnomocnenca na zastupovanie vo všetkých právnych úkonoch vo vzťahu k vymáhaniu pohľadávky vo výške 165.000.000,- Kč s príslušenstvom voči sťažovateľke. Ďalej je okrem iného oprávnený ... „*konat' pred súdmi a inými úradmi a orgánmi..., podávať návrhy a žiadosti, žaloby, vyjadrenia a iné písomnosti, opravné prostriedky vrátane konania o nich... – to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie.*“ (podčiarknutie doplnené ústavným súdom, *pozn.*).

23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že plnomocenstvo na konanie doručené súdu prvej inštancie 30. mája 2017 je plnomocenstvo udeleným advokátovi, a hoci nie je špecifikované výslovne aj na dovolacie konanie, *expressis verbis* sa v ňom uvádza, že splnomocniteľ zmocňuje splnomocnenca okrem iného aj na „*podávanie opravných prostriedkov*“, a „*to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie.*“ Zohľadňujúc závery skoršieho nálezu ústavného súdu uvedené v bode 21 tohto uznesenia, ktoré možno primerane aplikovať aj na právnu vec sťažovateľky, dospel ústavný súd v tejto veci k záveru, že plnomocenstvo doručené súdu prvej inštancie 30. mája 2017 zodpovedá požiadavkám riadne udeleného plnomocenstva žalobcom advokátovi i na zastupovanie v dovolacom konaní. Z obsahu spisovej dokumentácie vyplýva, že bolo udelené platne, nebolo odvolané žalobcom, ani vypovedané jeho advokátom.

24. V nadväznosti na doposiaľ uvedené skutočnosti by bolo nadbytočné v tejto časti vyhodnocovať formálne náležitosti plnomocenstva osobitne predloženého žalobcom na zastupovanie v dovolacom konaní doručeného 15. marca 2023 (č. l. 726), a súčasne s tým posudzovať aj tvrdený odklon od judikatúry najvyšších súdnych autorít k nedostatkom riadnej plnej moci. Je možné preto uzavrieť, že vzhľadom na precedenčnú povahu nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 348/2020 a povinnosť všeobecných súdov rešpektovať ústavnoprávny výklad v ňom vykonaný by prípadné závery a úvahy ústavného súdu o tom, či plná moc doručená 15. marca 2023 obsahuje alebo neobsahuje elektronický podpis splnomocniteľa nemali žiaden vplyv na právne postavenie sťažovateľky.

25. V individuálnych okolnostiach prejednávanej veci ústavný súd rozhodol uplatniť princíp racionality, ktorý prehodnocuje reálne dopady porušenia procesných práv na postavenie

sťažovateľky (v tomto prípade nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu). Ústavný súd teda vážil na jednej strane najvyšším súdom opomenutú argumentáciu sťažovateľky a na strane druhej ju vyvažoval úvahou, či by odstránenie nedostatku riadneho odôvodnenia mohlo v sťažovateľkinej veci viesť k inému výsledku (m. m I. ÚS 68/2022, I. ÚS 12/2022, I. ÚS 536/2024).

26. Ústavný súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že pomyselné misky váh výnimočne prevážil princíp racionality a celkové individuálne okolnosti veci. Preto sťažovateľkine argumenty posúdil sám, ktoré v súhrne vyhodnotil ako nedôvodné. Ústavný súd podotýka, že nepovažoval za hospodárne zrušiť uznesenie najvyššieho súdu len dôvodu doplnenia odôvodnenia, ak záver o podaní dovolania žalobcom zastúpeným advokátom bol správny, hoci k tomuto výsledku dospel najvyšší súd spôsobom, ktorý nie je preskúmateľný. Nad rámec uvedeného v rámci dialógu s najvyšším súdom zdôrazňuje, že záver, hoci správny, ku ktorému súd dospel bez náležitého odôvodnenia, má voči stranám sporu, ale aj voči širokej verejnosti obdobné účinky, ako keby k tomu dospel akcidentálne. Za správny záver možno s rešpektom k právu strán sporu na súdnu ochranu považovať len také úvahy, ktoré sú výsledkom metodologicky korektného postupu, a tým sú kontrolovateľné a predvídateľné.

Ad II.) K namietaným nedostatkom žiadosti žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov:

27. K ďalšej sťažnostnej námietke vo vzťahu k žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov je z ústavnoprávneho hľadiska podstatné, či nepovšimnutím návrhu protistrany sťažovateľky najvyšším súdom, hoci na nedostatky tohto návrhu poukazovala sťažovateľka, mohli byť porušené ňou označené práva.

28. Obdobne (por. bod 19 tohto uznesenia, *pozn.*), aj v tomto smere ústavný súd vyjadruje presvedčenie, že s ohľadom na argumenty sťažovateľky k vadám žiadosti žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a tomu zodpovedajúce protiargumenty žalobcu bolo potrebné sa k nastolenej otázke – spornej medzi stranami – vyjadriť. Na strane druhej, ak by sa aj konalo o oslobodení od súdnych poplatkov, účastníkom tohto konania je iba ten, koho sa oslobodenie od súdnych poplatkov týka (t. j. žalobca) a nie druhý účastník konania (t. j. sťažovateľka). Ak súd neoslobodí od súdneho poplatku niekoho, kto by mal byť oslobodený, porušuje tým jeho právo na prístup súdu, a nie právo protistrany.

29. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že kritériom aplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. V posudzovanom prípade sťažovateľka namieta porušenie svojich práv takým postupom najvyššieho súdu, ktorý sa bezprostredne netýka rozhodovania o jej právach ani povinnostiach. Predmetná námietka, aj keby bola opodstatnená, nemá takú intenzitu, ktorá by vyvolala konkrétny negatívny následok s priamym zásahom do práv sťažovateľky, a preto ju ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

IV.2. Posúdenie prípustnosti a dôvodnosti kasácie rozsudkov súdov nižšej inštancie:

30. Po vyhodnotení uvedených predbežných, resp. procesných skutočností ústavný súd mohol vecne preskúmať a posúdiť v danej veci podstatnú otázku, či bola kasačná intervencia najvyššieho

súdu do rozsudkov súdov nižšej inštancie vykonaná v medziach prípustného dovolacieho prieskumu.

31. Najprv je však potrebné zdôrazniť, že predmetom prieskumu v prerokúvanej veci je zrušujúce kasačné) rozhodnutie dovolacieho súdu, zatiaľ čo v zmysle judikatúry ústavného súdu sa v konaniach o ústavnej sťažnosti zásade preskúmavajú len také právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010). Z uvedených dôvodov je pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky plne použiteľná stabilná judikatúra o „výsledkovom“ charaktere základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Preto nemožno opomenúť zásadnú skutočnosť, že vec sťažovateľky nie je právoplatne ukončená, a teda objektívne nedošlo k súčasnému vyčerpaniu všetkých garantovaných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej práv poskytuje (I. ÚS 594/2022).

32. Vo veci sťažovateľky je podstatné, že predmetom ústavnoprávneho prieskumu je rozhodnutie, ktoré má nielen kasačnú povahu, no zároveň zrušuje odvolací rozsudok spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie z rýdzo procesných dôvodov. Tie spočívajú v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým chybné vyselektoval, a tým vylúčil dôkaz dôležitý pre vyhodnotenie vo veci samej (body 23 a 24 napadnutého uznesenia). Zmysel napadnutého uznesenia dovolacieho súdu spočíva v požiadavke celostného ustálenia skutkového stavu na účely aplikácie vhodného hmotnoprávneho predpisu v súvislosti s premlčacou dobou. Výlučne procesný charakter záväzných pokynov dovolacieho súdu v bode 26 odôvodnenia napadnutého uznesenia podľa ústavného súdu nijakým spôsobom nepredznamenáva meritórny výsledok, ba pre jeho ďalší postup ani neobmedzuje sťažovateľku vo využívaní jej procesných práv, ktorými podobu rozhodnutia vo veci samej môže ovplyvniť.

33. Ústavný súd však uznáva, že aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo strany sporu. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu k zrušeniu kasačných rozhodnutí ústavný súd pristupuje buď v závažných pochybeniach súdov blížiacich sa k zmätočnosti, ak znehodnocujú ďalšie konanie, alebo ak by išlo o veľmi pevnú hmotnoprávnu pozíciu preskúmaného kasačného rozhodnutia (II. ÚS 868/2016, II. ÚS 6/2018, I. ÚS 443/2019).

34. V intenciách uvedeného ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie a zistil, že vo veci sťažovateľky nejde ani o jeden z uvedených dôvodov.

35. Podstatná námietka sťažovateľky smeruje k spochybneniu oprávnenia dovolacieho súdu revidovať skutkové zistenia súdov nižšej inštancie a súčasne aj možnosti subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nedostatky v procese dokazovania (nevyhodnotenie dôkazu predloženého stranou v konaní). Na podporu svojho tvrdenia však sťažovateľka poukazuje na už prekonanú judikatúru dovolacieho súdu (resp. judikatúru ústavného súdu), z ktorej vplýva značná zdržanlivosť pri posudzovaní prípustnosti a dôvodnosti dovolania namietajúceho nesprávny postup v procese dokazovania, osobitne nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Ako to totiž vyplýva z novej judikatúry najvyššieho súdu (6Cdo/13/2024, bod 15) a ústavného súdu [III. ÚS 104/2022 (bod 18), I. ÚS 314/2025 I. ÚS 430/2025] je logická, funkčná a teleologická konzistentnosť hodnotenia dôkazov preskúmateľná aj v dovolacom konaní podľa § 420 písm. f) CSP.

V tejto judikatúre je súčasne vysvetlené, prečo preskúmanie hodnotenia dôkazov dovolacím súdom nie je v rozpore s viazanosťou tohto súdu zisteným stavom tak, ako ho zistil odvolací súd v zmysle § 442 CSP (por. bod 19 nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 104/2022, *pozn.*). Ústavný súd sa v plnom rozsahu k tejto judikatúre prikláňa, aj pokiaľ ide o použitie v prejednávanej veci. Z tohto dôvodu možno súhlasiť s najvyšším súdom, že disponuje oprávnením vykonávať prieskum skutkových zistení súdov nižšej inštancie prostredníctvom kontroly, či proces dokazovania (nie) je postihnutý závažnými deficitmi (bod 19 napadnutého uznesenia).

36. Ani ďalšia argumentácia sťažovateľky o nemožnosti revidovať skutkový stav dovolacím súdom, ktorú v okolnostiach danej veci prepája s procesnou pasivitou žalobcu nezaväz, pretože nezohľadňuje materiálny korektív obsiahnutý vo vete za stredníkom v § 191 ods. 1, v zmysle ktorého „... *starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo*“. Podľa názoru ústavného súdu sa skutočne súdy nižšej inštancie vo svojich rozhodnutiach nezamerali na skutkovú okolnosť významnú nielen z hľadiska existencie záväzkového vzťahu medzi sťažovateľkou a žalobcom, ale aj následnej aplikácie právnej normy na posudzovaný prípad. Preto možno s najvyšším súdom súhlasiť so záverom o nesprávnom procesnom postupe súdov.

37. Vychádzajúc z limitovaného prieskumu kasačných rozhodnutí ústavným súdom, nemôžu byť takto prezentované pochybnosti o ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu základom toho, aby bolo možné dospieť k záveru o porušení ústavných práv sťažovateľky. Práve preto namietané uznesenie najvyššieho súdu nie je samo osebe spôsobilé viesť k namietanému porušeniu sťažovateľkou uvedených základných práv, na ktoré treba nazerať z pohľadu výsledku celého priebehu konania. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

38. V závere ústavný súd dodáva, že v prípade, ak sťažovateľka nebude v ďalšom konaní po vyčerpaní všetkých dostupných (riadnych i mimoriadnych) opravných prostriedkov úspešná, nič jej nebráni, aby po jeho ukončení podala novú ústavnú sťažnosť zohľadňujúcu priebeh a výsledky daného konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu